

Powiatowy Urząd Pracy

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

**W POWIECIE BIELSKIM
w I-półroczu 2012 roku**

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Analiza bezrobocia według zawodów	4
1.1 Charakterystyka bezrobocia w Powiecie Bielskim	4
1.2 Struktura bezrobocia według zawodów	5
1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów	7
2. Analiza ofert pracy według zawodów	8
2.1 Oferty pracy według zawodów	8
2.2 Oferty pracy według grup zawodowych	10
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	10
3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Bielskim	10
3.2 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	13
3.3 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności	14
Wnioski	15
Spis wykresów	16
Spis tabel	16

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga systematycznego śledzenia i analizowania zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. Dlatego wychodząc naprzeciw tym potrzebom, do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako jedno z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy, w ramach opracowywania analiz rynku pracy, został wprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. (art. 8, ust.1 pkt 3 i art. 9, ust.1 pkt 9).

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przekazuje, zatem do Państwa dyspozycji „**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku**”, opracowany w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003.

Zgodnie z powyższymi zaleceniami przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. **Zawodem deficytowym** nazywamy zawód, na który występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Celem niniejszego raportu jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji pozwalających na zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców, a także poprzez udostępnienie wyników działań władzom oświatowym i dyrekcjom szkół, które będą mogły korygować poziom, strukturę i treść kształcenia zawodowego oraz lokalnym władzom samorządowym kształtującym politykę przeciwdziałania bezrobociu.

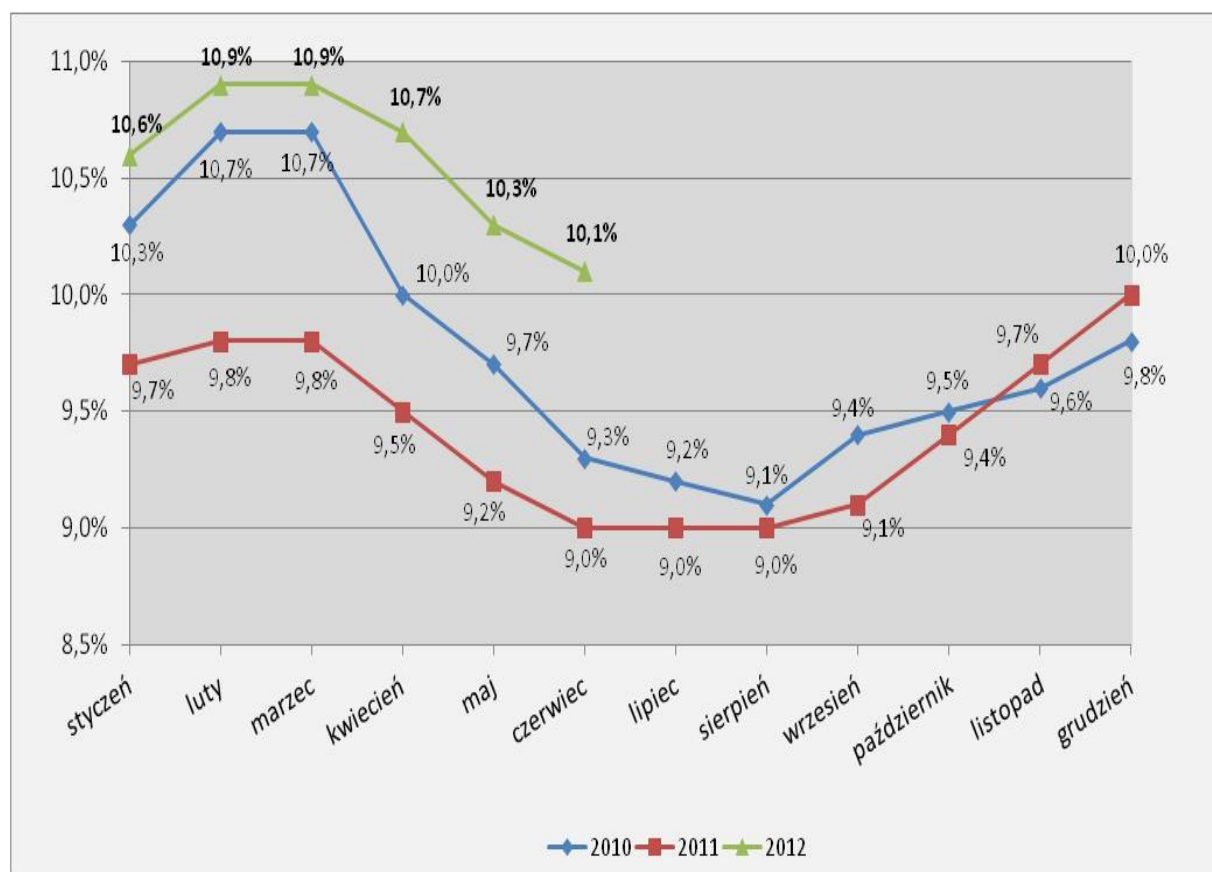
Monitoring służyć ma również stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Usprawnieniu pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów. A także ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowywany jest dwa razy w roku. Jako źródło informacji służą załączniki nr 2 i 3 do sprawozdania MPIPS-01. Zakres danych w nich zawarty obejmuje liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne, bezrobotne kobiety, osoby do 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz bezrobotnych poprzednio pracujących według okresu pozostawania bez pracy oraz oferty pracy (zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia, miejsca przygotowania zawodowego, stażu oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zlecenia) według zawodów i specjalności (kod sześciocyfrowy, w sumie 2360 zawodów) oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1. Analiza bezrobocia według zawodów

Stopa bezrobocia na koniec czerwca 2012 w Powiecie Bielskim wyniosła **10,1%** (**5321** osób). Jest ona o 1,1 pkt. procentowego wyższa w stosunku do analogicznego okresu w roku 2011 (wzrost o 599 osób). Poniższy wykres prezentuje zmiany stopy bezrobocia w ostatnich latach w Powiecie.

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2010, 2011 i 2012 roku

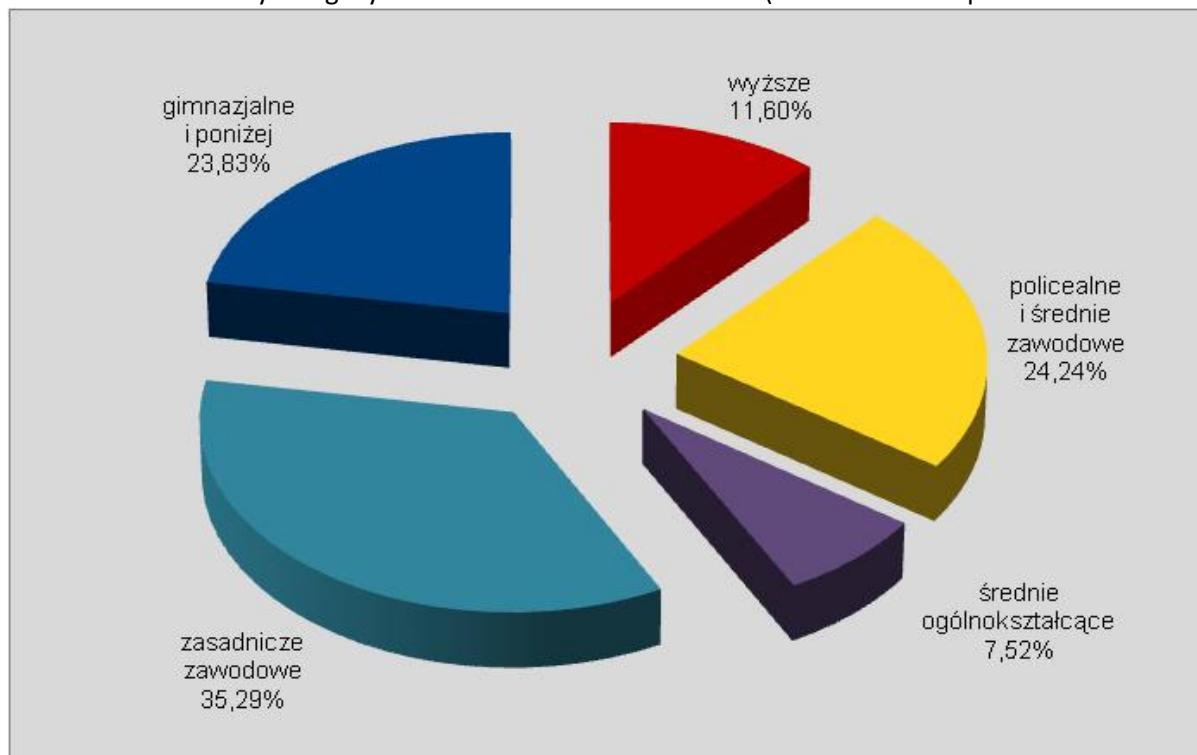
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

1.1 Charakterystyka bezrobocia w Powiecie Bielskim

Wśród osób bezrobotnych z terenu Powiatu Bielskiego najczęściej posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – **35,3%**. Na wysokim poziomie utrzymuje się również udział osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (**23,3%**). W pierwszym półroczu 2012 roku zanotowano niewielki wzrost liczby osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (z 11,4% na koniec czerwca 2011 roku do **11,6%** na koniec czerwca 2012). Osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i niższym stanowią **22,3%** ogółu bezrobotnych. Odsetek osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym wyniósł **7,5%** na koniec czerwca 2011 roku. Poniższy wykres prezentuje strukturę bezrobotnych ze względu na ich poziom wykształcenia.

Wykres nr 2.

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w Powiecie Bielskim (stan na koniec I-półrocza 2012 roku)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Ponad połowę bezrobotnych w Powiecie Bielskim stanowią kobiety (**53,6%**). Osoby młode do 25 roku życia stanowią **15,7%** ogółu zarejestrowanych, a **24,9%** to osoby powyżej 50 roku życia. Porównując te dane do analogicznego okresu w roku poprzednim mamy do czynienia ze spadkiem odsetka osób do 25 roku życia o 1,2 pkt. procentowego, a także niewielkim spadkiem osób powyżej 50 roku o 0,4 pkt. procentowego. Dużą część osób figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy stanowią długotrwale bezrobotni – **43,9%**. W tym przypadku nastąpiło zwiększenie się odsetka tych osób w ogólnej strukturze bezrobotnych o 1,1 pkt. procentowego w porównaniu z czerwcem 2011 roku.

1.2 Struktura bezrobocia według zawodów

Charakterystyka bezrobocia wymaga szczegółowego zbadania struktury bezrobotnych pod względem posiadanego zawodu. Dzięki temu możliwe będzie wykazanie zawodów, które posiada duża liczba bezrobotnych.

W tabeli poniżej zawarto 30 zawodów najliczniej reprezentowanych w strukturze bezrobotnych w Powiecie Bielskim według stanu na koniec pierwszego półrocza 2012 roku. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w zawodzie Sprzedawca – **591** osób (11,1%). Liczba ta jest większa niż rok wcześniej o 99 osób (wzrost o 20%). Na drugim miejscu znalazły się osoby bez zawodu – **392** osoby (7,4%). W tym przypadku również nastąpił wzrost w porównaniu do czerwca 2011 roku o 66 osób (wzrost o 20%). Na trzecim miejscu znalazły się osoby w zawodzie Pozostali pracownicy obsługi biurowej – **180** (3,4%). Na kolejnym miejscu znalazły się osoby w zawodzie Robotnik budowlany – **179** osób.

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Bielskim (stan na koniec I-półroczu 2012 roku)

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni wg stanu na koniec I-półroczu 2012 roku
1.	Sprzedawca*	591
2.	Bez zawodu	392
3.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	180
4.	Robotnik budowlany	179
5.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	122
6.	Robotnik gospodarczy	114
7.	Krawiec*	95
8.	Ślusarz*	90
9.	Kucharz*	87
10.	Murarz*	78
11.	Sprzątaczką biurowa	76
12.	Magazynier	74
13.	Stolarz*	64
14.	Fryzjer*	63
15.	Kelner*	60
16.	Mechanik pojazdów samochodowych*	53
17.	Pakowacz	51
18.	Szwaczka	46
19.	Piekarz*	44
20.	Cukiernik*	43
21.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	43
22.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	42
23.	Technik ekonomista*	41
24.	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	40
25.	Technik mechanik*	39
26.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	39
27.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	38
28.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	37
29.	Technik handlowiec*	34
30.	Tokarz w metalu	34

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Licznie reprezentowane są również takie zawody jak: Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Robotnik gospodarczy, Krawiec, Ślusarz i Kucharz.

Osoby bezrobotne w przedstawionych powyżej trzydziestu zawodach stanowią **54,3%** wszystkich osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Powiatu Bielskiego.

W przypadku dużych grup zawodowych największa liczba bezrobotnych jest w grupie Sprzedawcy i pokrewni – **14,8%**. Na drugim miejscu wśród dużych grup zawodowych znajdują się Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **9,8%**. Liczną grupę bezrobotnych stanowią również Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – **8,9%**.

1.3 Analiza napływu bezrobotnych według zawodów

Chcąc uzyskać pełniejszy obraz tendencji występujących na lokalnym rynku pracy należy przyrzeć się kwestii napływu bezrobotnych w okresie pierwszych sześciu miesięcy 2012 roku w Powiecie Bielskim.

W pierwszym półroczu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku – Białej zarejestrowało się **3154** osoby, w tym **1569** kobiet z terenu Powiatu. W porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym, liczba bezrobotnych rejestrujących się w Urzędzie Pracy zwiększyła się o **205** osób (wzrost o 7%). Poniższa tabela przedstawia 30 zawodów, w których zanotowano największy napływ bezrobotnych. Osoby w tych zawodach stanowią **54,1%** ogółu rejestrujących się.

Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
1.	Sprzedawca*	344	296	26	22
2.	Bez zawodu	285	127	74	34
3.	Robotnik budowlany	115	0	1	0
4.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	93	77	7	5
5.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	54	17	0	0
6.	Kucharz*	50	24	2	2
7.	Ślusarz*	50	0	3	0
8.	Krawiec*	48	48	1	1
9.	Fryzjer*	45	44	14	14
10.	Magazynier	39	13	2	1
11.	Robotnik gospodarczy	39	9	0	0
12.	Mechanik pojazdów samochodowych*	37	0	4	0
13.	Stolarz*	37	3	1	0
14.	Murarz*	36	0	2	0
15.	Piekarz*	33	3	1	0
16.	Pakowacz	33	24	3	2
17.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	32	20	1	1
18.	Sprzątaczką biurową	31	31	0	0
19.	Kelner*	30	26	0	0
20.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	30	10	3	0
21.	Technik mechanik*	29	2	1	0
22.	Technik ekonomista*	29	26	3	3
23.	Cukiernik*	27	19	1	1
24.	Robotnik magazynowy	25	9	2	2
25.	Przedstawiciel handlowy	24	7	2	1
26.	Kasjer handlowy	24	17	1	0
27.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	23	1	1	0
28.	Błacharz samochodowy*	22	0	1	0
29.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	21	10	2	1
30.	Szwaczka	20	20	0	0

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Największy napływ do bezrobocia w pierwszym półroczu 2012 roku zanotowano w przypadku osób w zawodzie Sprzedawca – **344** osoby, co stanowiło **10,9%** wszystkich rejestracji. Liczba tych osób jest większa niż w pierwszym półroczu 2011 roku o 8 osób (wzrost o 2,3%) Drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez zawodu – **285** osób. W przypadku absolwentów największy napływ zanotowano wśród osób bez zawodu – **74** osoby.

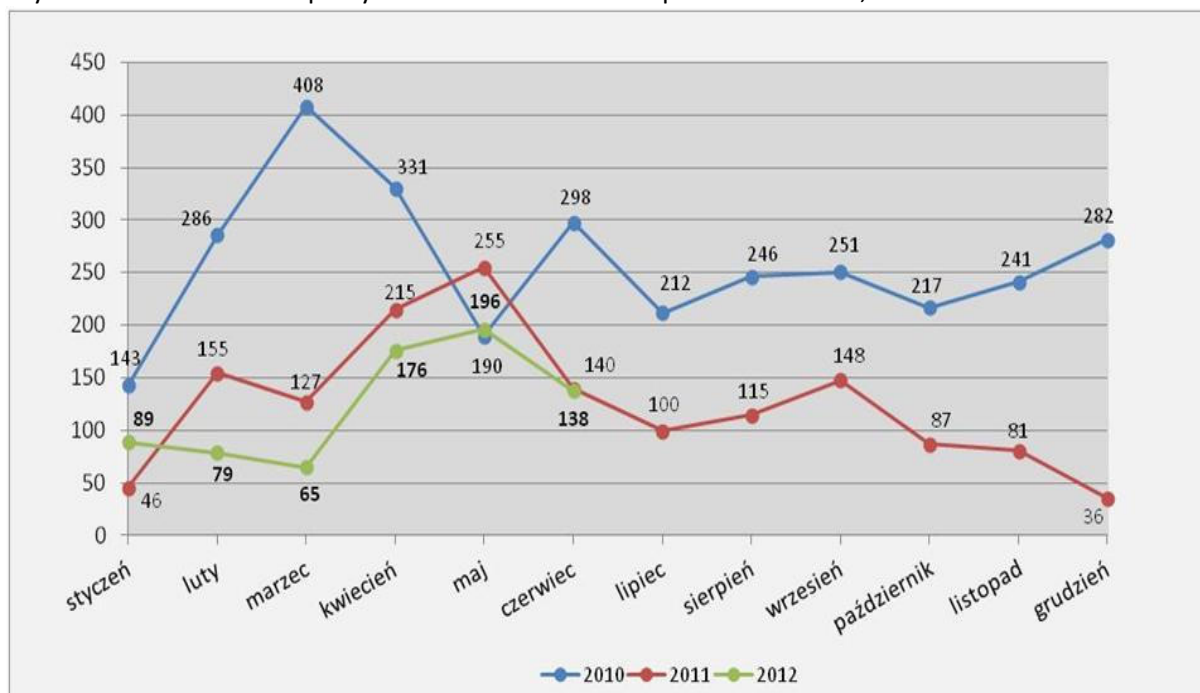
W pierwszym półroczu 2012 roku największy napływ dotyczył grupy zawodowej Sprzedawcy i pokrewni – **15,3%**. Na drugim miejscu znalazła się grupa Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **9,7%**. Liczny napływ dotyczył również grupy Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – **9,2%**.

2. Analiza ofert pracy według zawodów

Analiza popytu na pracę stanowi kolejny element prezentowanego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dostarcza ona cennych informacji o rynku pracy zarówno jego uczestnikom, jak i instytucjom, których działania są powiązane z nim bądź mają nań wpływ. Mowa tu szczególnie o władzach samorządowych i instytucjach oświatowych.

Analiza ofert pracy z terenu Powiatu Bielskiego wykazała, iż mieliśmy do czynienia ze spadkiem ilości zgłaszanych ofert pracy z **938** w pierwszym półroczu 2011 roku do **743** ofert w badanym okresie 2012 roku. Był to spadek o **20,8%** (o **195** ofert)

Wykres nr 3. Liczba ofert pracy w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2010, 2011 i 2012 roku

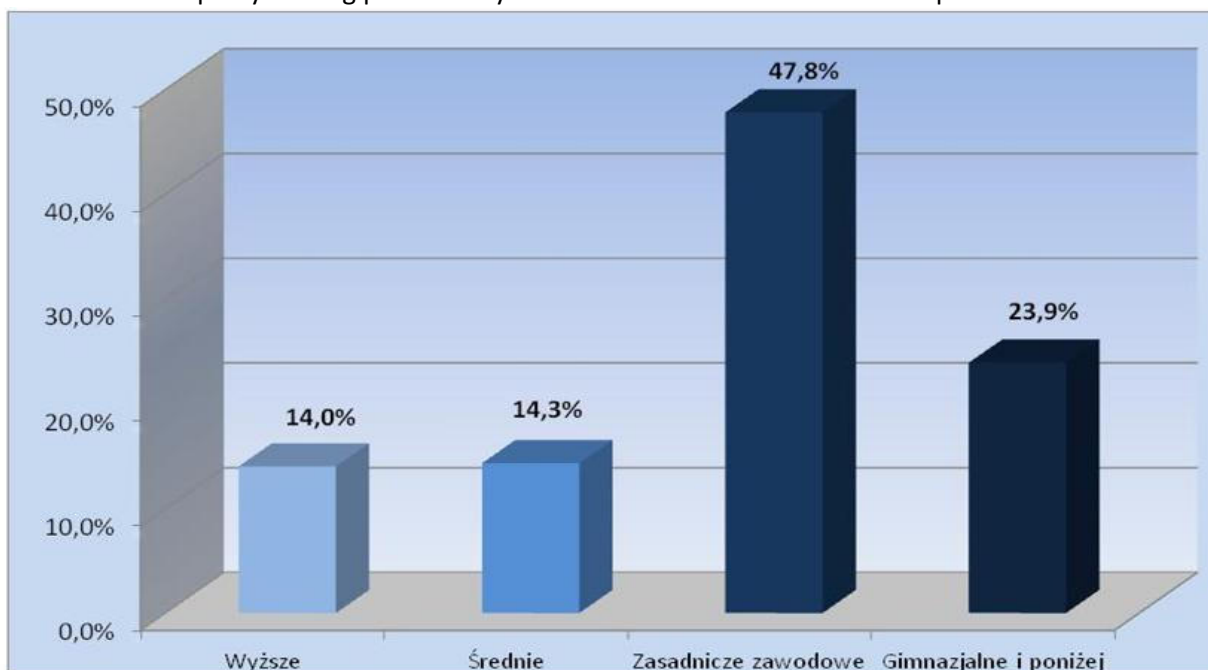
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

2.1 Oferty pracy według zawodów

Podobnie jak w poprzednich latach, tak też w badanym roku najwięcej ofert pracy skierowanych było do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (**355**), następnie z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (**178**). Najmniej propozycji zatrudnienia skierowanych było do osób posiadających wykształcenie wyższe (**104**). Poniższy wykres przedstawia strukturę ofert pracy według wykształcenia w pierwszej połowie 2012 roku.

Wykres nr 4.

Struktura ofert pracy według poziomu wykształcenia w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Szczegółowa analiza ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej z terenu Powiatu Bielskiego pozwoliła na stworzenie rankingu 18 zawodów, w których zanotowano największe zainteresowanie ze strony pracodawców. Przedstawione w poniższej tabeli oferty pracy stanowiły **54,2%** wszystkich ofert zgłoszonych w pierwszym półroczu 2012 roku w Powiecie Bielskim.

Tabela nr 3. Oferty pracy według zawodów w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2012 roku
1.	Robotnik gospodarczy	76
2.	Sprzedawca*	41
3.	Krawiec*	28
4.	Robotnik budowlany	28
5.	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	25
6.	Murarz*	24
7.	Technik prac biurowych*	23
8.	Sprzątaczką biurową	23
9.	Kasjer handlowy	22
10.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	16
11.	Specjalista informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej	15
12.	Portier	14
13.	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	14
14.	Pakowacz	13
15.	Magazynier	11
16.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	10
17.	Rozbieracz - wykrawacz	10
18.	Piekarz*	10

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Najwięcej ofert pracy w pierwszym półroczu 2012 roku zgłoszono w zawodzie Robotnik gospodarczy – 76 ofert, co stanowiło 10,2% wszystkich ofert. Na drugim miejscu znalazły się oferty dla zawodu Sprzedawca – 41 ofert (5,5%). Na trzecim miejscu znalazły się oferty dla zawodu Krawiec – 28 ofert.

2.2 Oferty pracy według grup zawodowych

Jeżeli natomiast przeanalizujemy propozycje zatrudnienia pod względem grup zawodowych, do których zostały one skierowane okazuje się, że w I-półowie 2012 roku najwięcej ofert skierowanych było do grupy zawodowej Pracownicy usług osobistych – 13,59%. Na drugim miejscu znalazły się oferty dla grupy zawodowej Sprzedawcy i pokrewni – 10,63%. Oferty dla grupy Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni stanowiły 9,15% wszystkich ofert.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kluczowym zadaniem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I-półroczu 2012 roku.

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu 2012 roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Bielskim

W oparciu o powyższe wskaźniki został sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że w wyniku analizy zawodów według wskaźnika intensywności deficytu ($W_{n,I}^k > 1,1$), jako zawody deficytowe, czyli te na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie zostały również zdefiniowane zawody niewymagające szczególnych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów. Dlatego też w przypadku niektórych zawodów ich deficytowość nie oznacza zagrożenia dla rynku pracy. W przypadku zawodów skategoryzowanych jako deficytowe, a które wymagają odpowiednich kwalifikacji często potwierdzonych konkretnym dokumentem należy podjąć odpowiednie kroki (np. szkolenia) w celu złagodzenia tego problemu.

Wśród zawodów deficytowych, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął maksimum, a dla których pojawiała się średnio przynajmniej 1 oferta pracy miesięcznie i w ewidencji Urzędu Pracy nie figuruje żaden bezrobotny w tym zawodzie, wymienić należy następujące:

- Spawacz metodą MIG
- Parkieciarz
- Kierowca ciągnika siodłowego
- Pomocnik lakiernika

Poniższa tabela prezentuje 17 zawodów deficytowych (w oparciu o ww. wskaźniki udało się wyodrębnić i wskazać tylko 17 zawodów deficytowych) , czyli takich, w których istnieje większe zapotrzebowanie na pracę ze strony pracodawców, niż jest osób w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych w danych zawodach.

Tabela nr 4. Ranking 17 zawodów deficytowych w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Technik prac biurowych*	7,66
2.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	5,00
3.	Sprzedawca w branży mięsnej	2,00
4.	Cieśla szalunkowy	2,00
5.	Hydraulik	2,00
6.	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	2,00
7.	Rozbieracz - wykrawacz	2,00
8.	Operator koparko - ładowarki	2,00
9.	Operator ładowarki	2,00
10.	Robotnik gospodarczy	1,94
11.	Portier	1,75
12.	Fizjoterapeuta	1,60
13.	Technik administracji*	1,60
14.	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	1,50
15.	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	1,38
16.	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,33
17.	Kierowca samochodu dostawczego	1,14

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Zawody o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu to m.in.: Technik prac biurowych, Technolog robót wykończeniowych budownictwie, Sprzedawca w branży mięsnej, Cieśla szalunkowy, Hydraulik, czy Tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie.

Poniższa tabela prezentuje ranking trzydziestu zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w pierwszym półroczu 2012 roku.

Tabela nr 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Stolarz*	0,0270
2.	Robotnik magazynowy	0,0400
3.	Fryzjer*	0,0444
4.	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,0541
5.	Przedstawiciel handlowy	0,0833
6.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0870
7.	Specjalista do spraw sprzedaży	0,1111
8.	Technik elektryk*	0,1111
9.	Cukiernik*	0,1111
10.	Sprzedawca*	0,1192
11.	Kucharz*	0,1200
12.	Pielęgniarka	0,1250
13.	Zaopatrzeniowiec	0,1250
14.	Barman	0,1250
15.	Kelner*	0,1333
16.	Technik farmaceutyczny*	0,1429
17.	Frezer	0,1429
18.	Sekretarka	0,1667
19.	Kosmetyczka	0,1667
20.	Dozorca	0,1667
21.	Ślusarz*	0,1800
22.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1818
23.	Technik handlowiec*	0,2000
24.	Robotnik budowlany	0,2435
25.	Technik masażysta*	0,2500
26.	Krojczy	0,2500
27.	Kierowca samochodu osobowego	0,2500
28.	Magazynier	0,2821
29.	Tokarz w metalu	0,2857
30.	Doradca klienta	0,3000

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Zawody nadwyżkowe, czyli te na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach (wskaźnik $W < 0,9$) to m.in.: Stolarz, Robotnik magazynowy, Fryzjer, Mechanik pojazdów samochodowych, czy Przedstawiciel handlowy.

Wśród zawodów, które wykazują równowagę na rynku pracy wymienić można zawód Kasjer handlowy. Dla tego zawodu wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) osiągnął wartość większą niż 0,9 i mniejszą niż 1,1. W tym zawodzie rejestrowało przynajmniej 3 bezrobotnych w miesiącu i zgłaszano przynajmniej 3 oferty pracy w miesiącu.

3.2 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Kolejną istotną kwestią dotyczącą problemu bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I-półroczu 2012 roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu I-półroczu 2012 roku.

Na tej podstawie można stwierdzić, że na pierwszym miejscu wśród grup zawodowych generujących długotrwałe bezrobocie znalazła się grupa zawodowa Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby ($W_{d,I}^k = 0,75$).

W poniższej tabeli znajdują się zawody o największym wskaźniku długotrwałego bezrobocia (według kodu 6 cyfrowego). Wybrano te, w których zarejestrowanych jest co najmniej 3 bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a wskaźnik $W_{d,I}^k \geq 0,75$. Nie uwzględniono zawodów, których kod kończy się na -90 (Pozostali...).

Tabela nr 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Powiecie Bielskim

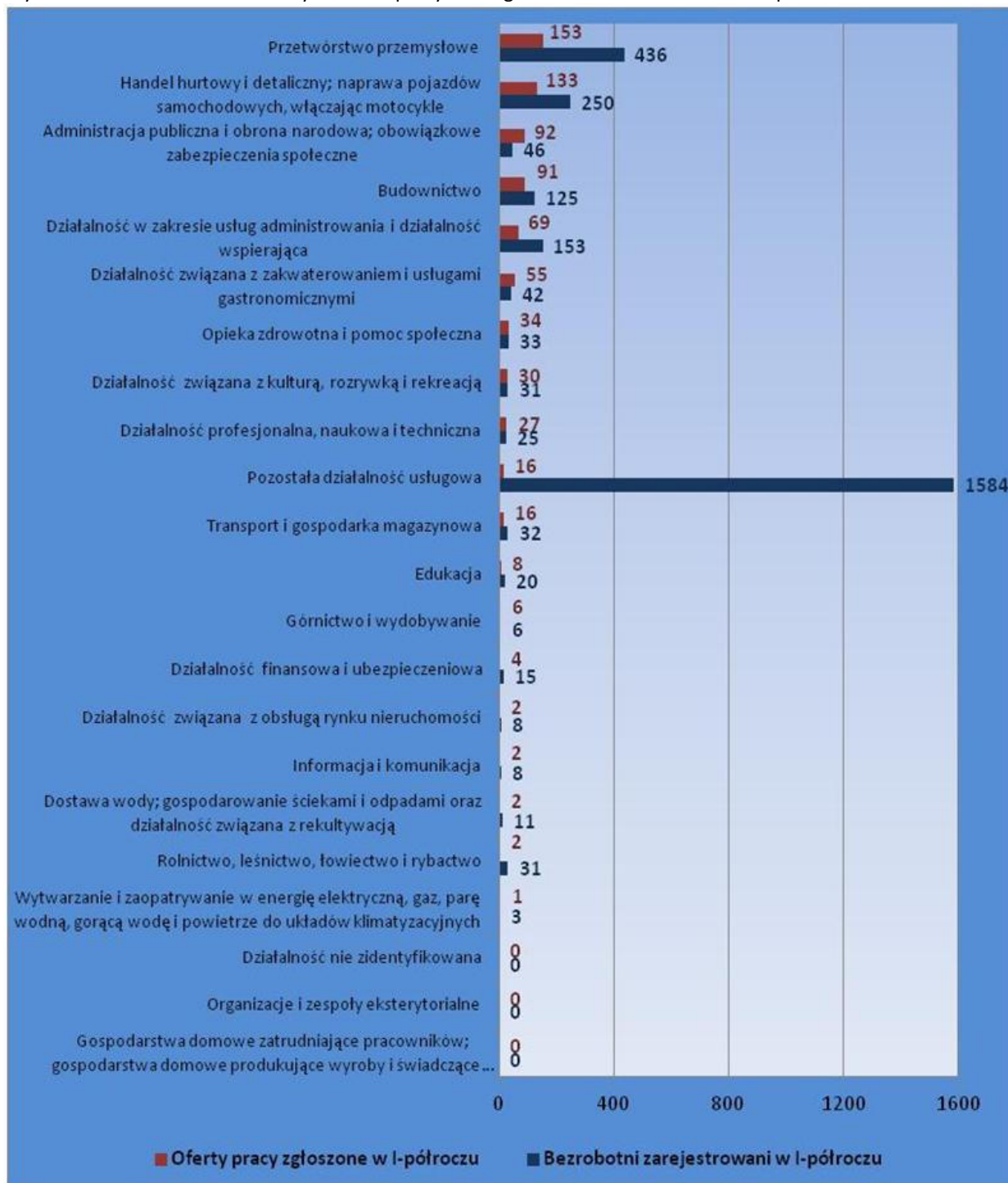
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych (stan na koniec I-półroczu 2012)	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	Inżynier mechanik-środk transportu	4	4	1,000
2.	Nauczyciel przedszkola	6	5	0,833
3.	Logistyk	5	4	0,800
4.	Monter konstrukcji stalowych	5	4	0,800
5.	Operator myjni	4	3	0,750
6.	Robotnik oczyszczania	4	3	0,750

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

3.3 Struktura bezrobocia i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Podejmując próbę analizowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zwrócić również uwagę na napływ do bezrobocia i oferty pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Najwięcej ofert pracy zgłoszono w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – **20,6%**.

Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Wnioski

Zaprezentowany raport nie stanowi kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych bazuje bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym urzędzie. W przypadku ofert pracy w analizie ujęte są wyłącznie te zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy i wprowadzone do systemu komputerowego. Nie należy zapominać, iż oferty w niektórych zawodach mogą być zgłaszane przez tego samego pracodawcę kilkakrotnie ze względu na dużą fluktuację kadr w danym zawodzie.

Złożoność problemu rynku pracy wynika również z mechanizmów rynkowych podaży i popytu na pracę. Są one kierowane przez szereg czynników trudnych czy wręcz niemożliwych do ujęcia, jak kwestie wysokości stawek płacowych, oferowanych przez pracodawców czy mobilności oraz motywacji do pracy i do podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy.

Mimo tego prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Podsumowując, zatem powyższą analizę można wysunąć następujące wnioski:

- stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim w końcu czerwca 2012 roku wyniosła 10,1%;
- w strukturze bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zawodowym i niższym stanowiąc 59,1% ogółu;
- kobiety stanowią 53,6% wszystkich bezrobotnych;
- osoby długotrwale bezrobotne to 43,9% ogółu bezrobotnych z Powiatu Bielskiego;
- zawód Sprzedawcy jest najliczniej reprezentowanym zawodem w strukturze bezrobotnych. Napływ do bezrobocia osób w tym zawodzie również był duży;
- w pierwszym półroczu 2012 roku zgłoszono o 195 ofert pracy mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (938 w I-półroczu 2011, 743 w I-półroczu 2012);
- prawie $\frac{3}{4}$ ofert pracy skierowanych było do osób z wykształceniem zawodowym lub gimnazjalnym i podstawowym;
- najwięcej ofert skierowanych było do osób w zawodach: Robotnik gospodarczy, Sprzedawca, Krawiec oraz Robotnik budowlany.
- w pierwszym półroczu 2012 roku jako zawody nadwyżkowe zostały zidentyfikowane następujące: Stolarz, Robotnik magazynowy, Fryzjer i Mechanik pojazdów samochodowych;
- w pierwszym półroczu 2012 roku jako zawody deficytowe zostały zidentyfikowane: Technik prac biurowych, Technolog robót wykończeniowych w budownictwie oraz Sprzedawca w branży mięsnej;
- w pierwszym półroczu 2012 roku zawodem zrównoważonym był zawód Kasjer handlowy.

Wszystkie wykorzystane w opracowaniu dane pochodzą z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej i dotyczą Miasta Bielska – Białej. Niektóre z nich publikowane są na stronach internetowych urzędu. Do sporządzenia tabel dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system Syriusz. Dostępne są one ze strony www.mz.praca.gov.pl.

Spis wykresów

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2010, 2011 i 2012 r.	4
Wykres nr 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w Powiecie Bielskim	5
Wykres nr 3. Liczba ofert pracy w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2010, 2011 i 2012 r.	8
Wykres nr 4. Struktura ofert pracy według poziomu wykształcenia w Powiecie Bielskim	9
Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 r.	14

Spis tabel

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Bielskim	6
Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 r.	7
Tabela nr 3. Oferty pracy według zawodów w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2012 r.	9
Tabela nr 4. Ranking 30 zawodów deficytowych w Powiecie Bielskim w pierwszym półroczu 2012 r.	11
Tabela nr 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w pierwszym półroczu 2012 r.	12
Tabela nr 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie według kodu 6 cyfrowego	13